

KOD _____

Felix Fureskog**Totalt 11 frågor, maximalt 25 poäng**

I situationen befinner du dig som sjuksköterska på olika instanser i vårdkedjan och det är av stor vikt att du har ett holistiskt tänkande.

Felix Fureskog 85 år, har levt ensam hela sitt liv. Han bor i en modern lägenhet med hiss och har hittills klarat sig själv. Tidigare i livet har han arbetat som golvläggare och har som följd av det belastningssmärter i knäna, ledande till balansproblem. Vissa nätter lider han av sömnsvårigheter. Han går varje dag med rollator till en närbelägen dagcentral och äter lunch. Där träffar han också sina vänner. Sedan tio år tillbaka har han välinställd tablettbehandlad diabetes. Felix är smal, på gränsen till mager. Han har också B₁₂-brist som behandlas med injektioner vilket kommunsjuksköterskan administrerar varannan månad. Han lider av lätt urininkontinens. Hemtjänst är beviljad tre timmar per vecka.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA I KOMMUNEN

Du är handledare för Felicia, en student i termin 4. Hon ska ge Felix injektion Behepan® 1mg/ml enligt ordination. Felicia vet att B₁₂-brist beror på dåligt upptag i mag- och tarmslemhinnan, men undrar vilka symtom Felix hade vid upptäckten av B₁₂-bristen.

- 1. Ange 4 typiska symtom som Felix skulle kunna ha haft vid upptäckten av B₁₂-brist förutom vad blodprover kan visa. (0,5p/symtom) (2p)**

1	
2	
3	
4	

KOD _____

Felix Fureskog 85 år, har levt ensam hela sitt liv. Han bor i en modern lägenhet med hiss och har hittills klarat sig själv. Tidigare i livet har han arbetat som golvläggare och har som följd av det belastningssmärter i knäna, ledande till balansproblem. Vissa nätter lider han av sömnsvårigheter. Han går varje dag med rollator till en närbelägen dagcentral och äter lunch, där han också träffar sina vänner. Sedan tio år tillbaka har han välinställd tablettbehandlad diabetes. Felix är smal, på gränsen till mager. Han lider av lätt urininkontinens. Hemtjänst är beviljad tre timmar per vecka. Han har också B₁₂-brist som behandlas med injektioner som kommunsjuksköterskan administrerar varannan månad. Du är handledare för Felicia, en student i termin 4. Hon undrar vilka symtom Felix hade vid upptäckten. Du berättar att Felix hade tungsveda och röd glatt tunga, känselbortfall i fingrar och trötthet. Felicia ska ge injektion Behepan® 1mg/ml enligt ordination.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA I KOMMUNEN

För att förvissa dig om att Felicia har tillräckliga kunskaper för att ge injektion Behepan® subcutant ber du henne visa på Felix hur olika tänkbara injektionsställen mäts ut.

2. *Beskriv 3 olika injektionsställen att välja mellan när injektionen ska ges subcutant och förklara hur injektionsområdet mäts ut på de olika kroppsdelarna. (3p)*

<i>Val av injektionsställe (0,5p/injektionsställe)</i>	<i>Förklara hur injektionsområdet mäts ut (0,5p/injektionsområde)</i>
1	
2	
3	

KOD

Felix Fureskog 85 år, har levt ensam hela sitt liv. Han bor i en modern lägenhet med hiss och har hittills klarat sig själv. Tidigare i livet har han arbetat som golvläggare och har som följd av det belastningssmärter i knäna ledande till balansproblem. Vissa nätter lider han av sömnsvårigheter. Han går varje dag med rollator till en närbelägen dagcentral och äter lunch, där han också träffar sina vänner. Sedan tio år tillbaka har han välinställd tablettbehandlad diabetes. Felix är smal, på gränsen till mager. Han lider av lätt urininkontinens. Hemtjänst är beviljad tre timmar per vecka. Han har också B₁₂-brist som behandlas med injektioner som kommunsjuksköterskan administrerar varannan månad. Du är handledare för Felicia, en student i termin 4. Hon undrar vilka symtom Felix hade vid upptäckten. Du berättar att Felix hade tungsveda och röd glatt tunga, känselbortfall i fingrar och trötthet. Hon ska ge injektion Behepan® 1mg/ml enligt ordination. För att förvissa dig om att Felicia har tillräckliga kunskaper för att ge injektionen subcutant ber du henne visa hur olika tänkbara injektionsställen mäts ut. Hon visar att injektionen kan ges i lår, säte och mage och visar hur områdena mäts ut.

Felix är på dagcentralen för att äta lunch. Plötsligt tappar han besticket i höger hand. Bordsgrannen förstår att något hänt med Felix då han är blek och kallsvettig och kallar därför på personalen. De inser att något allvarligt hänt och tillkallar sjuksköterskan.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA I KOMMUNEN

Du misstänker att Felix drabbats av stroke och gör kontroller som kan stärka misstanken innan du tillkallar ambulans.

3. *Ge förslag på 6 kontroller du gör direkt utifrån de symtom som Felix uppvisar, för att stärka misstanken om stroke.(0,5p/kontroll) (3p)*

1	
2	
3	
4	
5	
6	

KOD _____

Felix är på dagcentralen för att äta lunch. Plötsligt tappar han besticket i höger hand. Bordgrannen förstår att något hänt med Felix då han är blek och kallsvettig och kallar på personalen. De inser att något allvarligt hänt och tillkallar dig som är sjuksköterska. Du misstänker att Felix drabbats av stroke och kontrollerar om han kan le och visa tänderna och om mungipan hänger, om han kan lyfta armar och ben och hålla dem uppe en stund. Du ber honom upprepa en enkel mening och märker att han sluddrar. Felix kan inte le eller hålla höger arm och ben uppe. Han känner sig yr och säger att han plötsligt fick huvudvärk. Du ringer efter ambulans.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ AKUTMOTTAGNINGEN

Felix kommer till akutmottagningen. För att bekräfta diagnosen ordinerar undersökningar.

4. *Ange 3 undersökningar som kan vara aktuella i akutfasen för att diagnostisera stroke. Motivera svaret. (0,5 p/undersökning, 0,5p/motiv) (3 p)*

<i>Undersökning (0,5p)</i>	<i>Motiv till undersökningen (0,5p)</i>
<i>1</i>	
<i>2</i>	
<i>3</i>	

KOD _____

Felix är på dagcentralen för att äta lunch. Plötsligt tappar han besticket i höger hand. Bordgrannen förstår att något hänt med Felix då han är blek och kallsvettig och kallar på personalen. De inser att något allvarligt hänt och tillkallar dig som är sjuksköterska. Du misstänker att Felix drabbats av stroke och kontrollerar om han kan le och visa tänderna och om mungipan hänger, om han kan lyfta armar och ben och hålla dem uppe en stund. Du ber honom upprepa en enkel mening och märker att han sluddrar. Felix kan inte le eller hålla höger arm och ben uppe. Han känner sig yr och säger att han plötsligt fick huvudvärk. Du ringer efter ambulans. Felix kommer in till akutmottagningen. För att bekräfta diagnosen ordinerar undersökningar. Felix får göra en datortomografi av hjärnan vilken utesluter blödning, och en neurologisk undersökning utförs för att ta reda på vilka funktioner som finns kvar.

Felix har en högersidig hemipares och problem med dysfagi. Han läggs in på strokeavdelning.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ STROKEAVDELNINGEN

Kontakt med logoped och dietist är tagna. Under tiden vidtar du åtgärder för att underlätta för Felix vid måltiden. Du har sett till att han har fått måltidshjälpmedel.

5. *Ge 6 exempel på åtgärder som du kan vidta för att underlätta för Felix att inta sin måltid.*
(0,5p/åtgärd) (3p)

1	
2	
3	
4	
5	
6	

KOD _____

Felix kommer in till akutmottagningen. För att bekräfta diagnosen ordinerar undersökningar. Han får göra en datortomografi av hjärnan vilken utesluter blödning, och en neurologisk undersökning utförs för att ta reda på vilka funktioner som finns kvar. Felix har en högersidig hemipares och problem med dysfagi. Han läggs in på strokeavdelning. Kontakt med logoped och dietist är tagna. Under tiden vidtas åtgärder i syfte att underlätta för Felix vid måltiden. Matens konsistens och temperatur anpassas, du ser till att han får hjälpmedel som pet-er mot-kant och förstorat skaftgrepp, små portioner serveras och maten placeras på icke förlamad sida och du ser till att han får lugn och ro för att kunna ättråna.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ STROKEAVDELNINGEN

Felix har mycket slem i luftvägarna. Efter tre dagar på avdelningen får han hög feber och märkbar allmänpåverkan. Du är medveten om risken för sepsis och undersöker kontinuerligt om Felix är cirkulatoriskt stabil.

6. *Ge förslag på 1 bedömningsinstrument som kan påvisa om Felix övergår från cirkulatoriskt stabilt tillstånd till ett kritiskt tillstånd, dvs att sepsis utvecklas. (1p)*

Svar:

Felix har gjort en röntgenundersökning som visar att han har infiltrat på lungorna. För att förebygga ytterligare lungkomplikationer vidtar du omvårdnadsåtgärder.

7. *Ange 4 omvårdnadsåtgärder du vidtar för att förebygga ytterligare lungkomplikationer (0,5p/åtgärd) (2p)*

1	
2	
3	
4	

Felix påtalar att urinrängningarna blivit mer frekventa. Han har svårigheter att urinera och du mäter residualurinen med hjälp av bladderscanner. Det finns 800 ml residualurin i urinblåsan och en kvarliggande urinkateter Latex nr 14 ordinerar. Du sätter katetern, men innan du blåser upp ballongen som håller kvar katetern i blåsan vill du säkerställa att ballongen ligger rätt. Det kommer ingen urin ur kateterslangen och därför vidtar du omvårdnadsåtgärder för att urinen ska rinna till.

8. *Beskriv 2 omvårdnadsåtgärder du kan vidta för att urin ska rinna till. (0,5p/åtgärd) (1p)*

1	
2	

KOD _____

Felix är inlagd på strokeavdelning p g a högersidig hemipares och problem med dysfagi. Han har mycket slem i luftvägarna. Efter tre dagar på avdelningen får Felix hög feber med märkbar allmänpåverkan. Du är medveten om risken för sepsis och undersöker kontinuerligt om Felix är cirkulatoriskt stabil med hjälp av bedömningsinstrumentet MEWS, modified early warning score. Felix har gjort en röntgenundersökning som visar infiltrat på lungorna. För att förebygga ytterligare lungkomplikationer ber du honom att sitta upp i sängen, blåsa i motstånd, djupandas samt visar hosteteknik. Han påtalar också att han har mer urinträningar än vanligt. Det visar sig att han inte kan urinera och du mäter residualurinen med hjälp av bladderscanner. Det finns 800 ml urin i urinblåsan och en kvarliggande urinkateter Latex nr 14 ordineras. Du sätter katetern, men innan du blåser upp ballongen som håller kvar katetern i blåsan, vill du säkerställa att den ligger rätt. Det kommer ingen urin ur kateterslangen och därför trycker du lätt på buken och ber honom hosta.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ STROKEAVDELNINGEN

Då Felix har urinträningar ordineras en urinodling från den kvarliggande katetern. Han har en urinuppsamlingspåse utan provtagningsknapp. Du stänger av katetern ett par timmar före provtagningen och tillämpar basala hygienrutiner samt har korrekt utrustning vid provtagningen.

9. *Ange 2 praktiska moment du utför vid provtagningen så urinodlingen tas korrekt. (0,5p/moment) (1p)*

1	
2	

Du ber sjuksköterskestudenten Åsa redogöra för de vanligaste komplikationerna i samband med kateterbehandling.

10. *Ange 6 vanliga komplikationer som kan uppstå vid kateterbehandling. (0,5p/ komplikation) (3p)*

1	
2	
3	
4	
5	
6	

KOD

Felix påtalar att han har mer urinträngningar än vanligt. Det visar sig att han inte kan urinera och du mäter residualurinen med hjälp av bladderscanner. Det finns 800 ml urin i urinblåsan och en kvarliggande urinkateter Latex nr 14 ordinerar. Du sätter katetern, men innan du blåser upp ballongen som håller kvar katetern i blåsan, vill du säkerställa att den ligger rätt. Det kommer ingen urin ur kateterslangen och därför trycker du lätt på buken och ber honom hosta. Du ska ta en urinodling från den kvarliggande katetern. Du stänger av katetern ett par timmar före provtagningen och tillämpar basala hygienrutiner vid provtagningen. Du tvättar urinkatetern med 70 % sprit och punkterar katetern med steril engångsspruta nedanför förgreningsstället på katetern. Det visar sig att Felix har både lunginflammation och urinvägsinfektion som ska behandlas med bredspectrum antibiotika.

Du handleder sjuksköterskestudenten Åsa. Hon är medveten om att det kan uppstå komplikationer vid kateterbehandling och du förklarar för henne att livskvaliteten kan påverkas, infektion kan uppstå, det kan bli läckage alternativt stopp i katetern, blodig urin och Felix kan känna obehag i urinröret.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ STROKEAVDELNINGEN

Felix är 85 år och många åldersförändringar har uppstått. Han har symtom från njurar, hud, hjärta-kärl, lungor, mag-tarmkanal och skelett. Sjuksköterskestudenten Åsa funderar över åldrandet och vad det för med sig för de olika organen.

11. Ge förslag på en åldersförändring per organ (0,5p/förslag) (3p)

<i>Organ</i>	<i>Åldersförändring (0,5p/ organ)</i>
<i>Njurarna</i>	
<i>Huden</i>	
<i>Hjärtat</i>	
<i>Lungorna</i>	
<i>Gastrointestinalt</i>	
<i>Skelettet</i>	

KOD _____

Frida Florvall**Totalt 14 frågor, maximalt 25 poäng**

I situationen befinner du dig som sjuksköterska på olika instanser i vårdkedjan och det är av stor vikt att du har ett holistiskt tänkande.

Frida Florvall, 81 år, är änka och bor ensam ett litet hus i en förort till en mellanstor stad. Huset lät hon och hennes man bygga på 1970-talet. Hon har alltid känt sig frisk och klarar sig bra trots åldern och har enstaka kontakt med kommunsjuksköterskan. Frida har fem barn varav en dotter, Helena, bor i närheten. Hon känner sig nöjd med att umgås med barnen och deras familjer och saknar inte i övrigt socialt umgänge. En eftermiddag när Frida ska gå ned i källaren för att tvätta snubblar hon i trappan och blir liggande på cementgolvet. Hon kan inte ta sig upp pga svåra smärtor i höften. Som vanligt varje morgon ringer dottern Helena till Frida. Då hon denna morgon inte får något svar, trots flera påringningar, åker hon hem till mamman. När Helena kommer dit finner hon Frida liggande på golvet. Frida har försökt att hasa sig fram med påföljd att hon skrapat av hud på underarmarna. Hon är vaken men medtagen. Helena ringer efter kommunsjuksköterskan.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA I KOMMUNEN

När du kommer hem till Frida ligger hon kvar på golvet. Dottern Helena har försökt att få upp Frida men har inte lyckats. Du bedömer Fridas status och misstänker att hennes höft är bruten.

1. *Vad observerar du som kan bekräfta misstanken om att Fridas höft är bruten? Ange 4 tecken som Frida kan uppvisa. (0,5p/tecken) (2p)*

1	
2	
3	
4	

Du ringer efter ambulans. Eftersom hon legat stilla på det kalla golvet ett par timmar vet du att hon är i riskzonen för att utveckla trycksår. Under tiden du väntar på ambulansen inspekterar du hudkostymen.

2. *Ge 6 förslag på vanliga trycksårspunkter förutom hälar, där Frida skulle kunna utveckla trycksår. (0,5p/förslag) (3p)*

1	
2	
3	
4	
5	
6	

KOD

Frida Florvall, 81 år, är änka och bor ensam ett litet hus i en förort till en mellanstor stad. Huset lät hon och hennes man bygga på 1970-talet. Hon har alltid känt sig frisk och klarar sig bra trots åldern och har enstaka kontakt med kommunsjuksköterskan. Frida har fem barn varav en dotter, Helena, bor i närheten. Hon känner sig nöjd med att umgås med barnen och deras familjer och saknar inte i övrigt socialt umgänge. En eftermiddag när Frida ska gå ned i källaren för att tvätta snubblar hon i trappan och blir liggande på cementgolvet. Hon kan inte ta sig upp pga svåra smärtor i höften. Som vanligt varje morgon ringer dottern Helena till Frida. Då hon denna morgon inte får något svar, trots flera påringningar, åker hon hem till mamman. När Helena kommer dit finner hon Frida liggande på golvet. Frida har försökt att hasa sig fram med påföljd att hon skrapat av hud på underarmarna. Hon är vaken men medtagen. Helena ringer efter kommunsjuksköterskan. När du kommer hem till Frida ligger hon kvar på golvet. Dottern Helena har försökt att få upp Frida men har inte lyckats. Du bedömer Fridas status och misstänker att hennes höft är bruten eftersom hon svår smärta, och benet är svullet, utåtroterat och förkortat. Du ringer efter ambulans. Under tiden du väntar på ambulansen inspekterar du axlar, skulderblad, armbågar, höftbenskam, korsben och hälar då du vet att hon är i riskzonen för att utveckla trycksår.

Frida transporteras via akutmottagningen till röntgenavdelningen, där det konstateras att hon fått en pertrokantär höftfraktur. Frida läggs in på en ortopedisk avdelning och ska förberedas inför höftoperationen. Hon har svår smärta. Du bedömer att en smärtanalys behöver utföras.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ ORTOPEDAVDELNING

3. *Ange 4 frågor som speglar olika fokus som du ställer till Frida vid smärtanalysen. (0,5p/fråga) (2 p)*

1	
2	
3	
4	

4. *Ange 1 bedömningsinstrument som är lämpligt att använda i akut skede för att bedöma Fridas smärta (1 p)*

Svar:

Venprover är ordinerade. Det finns en blodgruppering, men du ska ta ett förenlighetsprov, sk BAS-test för ev blodtransfusion under operationen.

5. *Vilka 2 analyser ingår i ett BAS-test? (0,5poäng/analys) (1p)*

1	
2	

KOD _____

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ ORTOPEDAVDELNING

Inför operationen ska Frida enligt ordination ha antibiotikaproylax:
Intermittent intravenös infusion Ekvacillin® 2000 mg i v. Du bereder läkemedlet enligt FASS, och ställer in infusionstakten till 80 droppar/min. (1 ml = 20 droppar).

6. *Med hur många ml vatten för injektionsvätskor ska du enligt FASS-texten nedan lösa Ekvacillinet? (1p)*

Svar:

Du ansvarar för flera patienter på ortopedavdelningen, och har många uppgifter att genomföra.

7. *Efter hur lång tid beräknar du att behöva gå tillbaka till Frida för att ta bort avslutad infusion? Ange exakt antal minuter vid angiven infusionstakt (2p)*

Svar:

Ekvacillin®

Indikationer: Ekvacillin används när stafylokocketiologi misstänks eller verifierats: Hud- och mjukdelsinfektioner. Infektioner i leder och skelett samt lungor. Endokardit. Septikemi.

Dosering: Ekvacillin ges intramuskulärt eller intravenöst. Då höga doser ska ges intravenöst kan Ekvacillin med fördel tillföras som intravenös intermittent infusion, varvid mycket höga serumkoncentrationer uppnås.

Vuxna: Intramuskulär normaldos: 500 mg 4 gånger per dygn.

Intermittent intravenös inj Ekvacillin: 1-2 g 3-4 gånger per dygn. Ges långsamt, 1 g under minst 3-4 minuter, om möjligt i en stor ven. Intermittent intravenös infusion: 1-2 g 3-4 gånger per dygn.

Kontinuerlig intravenös infusion: Normaldos 6 g per dygn. Denna dos kan vid svårare infektioner, till exempel stafylokockendokardit, ökas upp till 12 g per dygn. Infusionspump bör om möjligt användas. Intrapleuralt: 500 mg-1 g per dygn. **Barn:** Intramuskulärt: 50 mg/kg kroppsvikt och dygn fördelat på fyra doser. Intravenöst (till exempel vid septikemi): 100 mg/kg kroppsvikt och dygn fördelat på fyra till sex doser. Högre doser kan ges vid behov.

Hantering, hållbarhet och förvaring: Beredning av lösningar 1 g Ekvacillin innehåller 2 mmol Na⁺, vilket motsvarar ca 15 ml isoton koksaltlösning. Den osmolalitet som lösningen får beror på vilken mängd Ekvacillin som används samt vilken vätska som används vid spädningen. Beroende på den mängd Ekvacillin som ska administreras rekommenderas vatten för injektionsvätskor eller natriumkloridlösning vid spädningen.

Lösning för intramuskulär injektion: 1 g löses i 4 ml vatten för injektionsvätskor, 2 g löses i 8 ml vatten för injektionsvätskor etc.

Lösning för intravenös injektion: 1 g löses i 20 ml vatten för injektionsvätskor, 2 g löses i 40 ml vatten för injektionsvätskor etc.

Lösning för intermittent infusion: 2 g löses i 100 ml vatten för injektionsvätskor eller isoton natriumkloridlösning. Den erhållna lösningen ansluts lämpligen till en flervägs Kran. Lösningen infunderas i jämn takt under 20-30 minuter. Mini-Set: Lösningen bereds i Miniabg plastbehållare med hjälp av överföringsadapter.

Lösning för kontinuerlig infusion: 2 g löses i 10 ml vatten för injektionsvätskor. Den erhållna lösningen blandas med lämplig infusionslösning

KOD

Frida Florvall, 81 år, är änka och bor ensam ett litet hus i en förort till en mellanstor stad. En eftermiddag när Frida ska gå ned i källaren för att tvätta snubblar hon i trappan och blir liggande på cementgolvet. Hon kan inte ta sig upp pga svåra smärtor i höften. Som vanligt varje morgon ringer dottern Helena till Frida. Då hon denna morgon inte får något svar, trots flera påringningar, åker hon hem till mamman. När Helena kommer dit finner hon Frida liggande på golvet. Hon är vaken men medtagen. Helena ringer efter ambulans. När du kommer hem till Frida ligger hon kvar på golvet. Du bedömer Fridas status och misstänker att hennes höft är bruten då benet är svullet, utåtroterat, förkortat och hon har svåra smärtor. Frida transporteras via akutmottagningen till röntgenavdelningen, där det konstateras att hon fått en pertrokantär höftfraktur. Frida läggs in på ortopedavdelning. Hon har svår smärta. Du gör en smärtanalys då du frågar Frida var och när hon har ont, hur smärtan känns och om det är något som förvärrar situationen. Du dokumenterar med hjälp av VAS-skala. Du förbereder Frida inför operationen. Venprover ordinerar, blodgruppering finns, men du ska ta en BAS-test för ev transfusion under operationen. Bastesten visar vilken blodgrupp Frida har samt om hon har antikroppar. Elin får antibiotikaproylax 2 gram Ekvacillin® som du späder med 100 ml vatten för infusionslösning. Infusionen administreras på 25 minuter.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ ORTOPEDADELNING

Operationen förlöper som planerat. Blodtransfusion ges under operationen. Frida är tillbaka på avdelningen. Hennes hemoglobinvärde är fortfarande i underkant och hon ordinerar 2 enheter erytrocytkoncentrat postoperativt. Du ansvarar för transfusionen. Du kontrollerar att Fridas identitet överensstämmer med transfusionsdokumentet och dokumenterar tidpunkt och signerar påbörjad transfusion.

8. *Ange 4 kontroller du utför före transfusionen förutom ovanstående kontroller.*
(0,5p/kontroll) (2p)

1	
2	
3	
4	

KOD

Frida Florvall, 81 år, är änka och bor ensam ett litet hus i en förort till en mellanstor stad. En eftermiddag när Frida ska gå ned i källaren för att tvätta snubblar hon i trappan och blir liggande på cementgolvet. Det visar sig att hon har en höftfraktur. Frida opereras och operation förlöper som planerat och hon får blodtransfusion. Innan transfusionen kontrollerar du att blodens blodgrupp är förenlig med Fridas blodgrupp, att giltig BAS test finns, att reservations- och hållbarhetstiden för blodet inte har överskridits. Du kontrollerar också att inga synliga koagel finns i transfusionspåsen.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ ORTOPEDAVIDELNING

Under den fortsatta rehabiliteringen visar det sig att Frida har osteoporos, vilket utgör en riskfaktor för höftfraktur. När dottern Helena är på besök informerar du dem om att Frida har osteoporos. Helena undrar om det är ärftligt, vilket du svarar att det kan vara. Hon undrar vad hon själv kan göra för att minska risken för att få osteoporos.

9. *Nämn 4 egenvårdsåtgärder som dottern Helena kan göra för att reducera risken för att få osteoporos. (0,5p) (2p)*

1	
2	
3	
4	

Frida rehabiliteras och får åka hem. Vid vårdplaneringen framkommer det att Frida behöver hjälp med städning var fjortonde dag, i övrigt klarar hon sig själv. Vid hemgång skriver du en omvårdnadsepikris.

10. *Vilka uppgifter bör omvårdnadsepikrisen innehålla förutom patientdata, information om närstående, vårdtid, patientansvarig sjuksköterska samt behov av hjälp efter utskrivningen? Ge 4 förslag (0,5p/förslag) (2p)*

1	
2	
3	
4	

KOD _____

Helena undrar vad det kan bero på att mamman har fått osteoporos, och undrar vad hon själv kan göra för att minska risken för att få osteoporos. Du ger henne egenvårdsråden att undvika undervikt, vara fysiskt aktiv, tänka på kostfaktorer, t ex inta tillräckligt med kalcium och D-vitamin samt undvika rökning.

Frida rehabiliteras och får åka hem. Vid vårdplaneringen framkommer det att Frida behöver hjälp med städning var fjortonde dag, i övrigt klarar hon sig själv. Du skriver en omvårdnadsepikris där du bl a beskriver en kort bakgrund till intagningen, gör en summering av omvårdnaden och aktuellt omvårdnadsstatus samt beskriver vilka hjälpmedel Frida har.

Det går ett år utan att du har kontakt med Frida.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA I KOMMUNEN

Anna, undersköterska i hemtjänsten, kontaktar dig då hon är bekymrad för Frida. Hon upplever att Frida blivit förändrad senaste året. Du gör ett hembesök hos Frida och dottern Helena är med. Under samtalet misstänker du att Frida har drabbats av hypotyreos. Du kontaktar läkaren som ordinerar bla venproverna TSH, T₃ och T₄. Provsvarerna bekräftar att Frida har hypotyreos.

**11. Ange 6 symtom som Frida kan ha som stämmer överens med diagnosen hypotyreos.
(0,5p/symtom) (3p)**

1	
2	
3	
4	
5	
6	

KOD

Det går ett år utan att du har kontakt med Frida. Anna, undersköterska i hemtjänsten, kontaktar dig då hon är bekymrad för Frida. Hon upplever att Frida blivit förändrad senaste året. Du gör ett hembesök hos Frida och dottern Helena är med. Under samtalet misstänker du att Frida har drabbats av hypotyreos. Du kontaktar läkaren som ordinerar bl a venproverna TSH, T₃ och T₄. Provsvaren bekräftar att Frida har hypotyreos. Symtomen hon uppvisar är bl a trötthet, depressiva drag, viktökning, frusenhet, torrt hår och torr hud samt förstoppning.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA I KOMMUNEN

Då Frida är förstoppad ger du henne och undersköterskan Anna egenvårdsrelaterade råd för att besvären ska minska.

12. Ange 4 egenvårdsråd relaterade till förstoppning (0,5p/ råd) (2p)

1	
2	
3	
4	

Undersköterskan Anna har fått delegering på att administrera läkemedel i dospåsar till Frida. När Anna kommer till Frida efter helgen upptäcker hon att Frida inte fått sina läkemedel vid alla ordinerade tillfällen under helgen. Hon ringer dig för att rapportera detta. Tillsammans skriver ni en avvikelserapport som överlämnas till medicinsk ansvarig sjuksköterska (MAS), och en händelseanalys görs.

MAS bestämmer att händelsen ska rapporteras till Socialstyrelsen.

13. Enligt vilken föreskrift/lag ska denna anmälan göras? (1 p)

Svar:

14. När ska denna föreskrift/lag tillämpas? (1p)

Svar: